

Hengen- vaarallista jätettä

Myrkyt tuhosivat tamperelaisen kaatopaikkatyöntekijän terveyden. Todisteet katoavat, vastuu kielletään eikä valvontaa ole.

Teksti **Mikael Vehkaoja** Kuvat **Rami Marjamäki**

Jyrki Jylhä puristaa nitriittihanskojen peittämissä käsissään pahvilaatikkoa, jota koristavat poliisilaboratorion viivakoodit.

Miehen hengitys kuuluu tukahdutettuna hengityssuojaimen sisältä.

Nyt ei pidä ottaa mitään riskejä. Viimeksi kun Jylhä avasi laatikon ilman kunnollisia suojarusteita, hänen kätensä alkoivat kutista ja hänelle tuli huono olo.

Mutta laatikko on pakko avata. Tärkein todistusaineisto on sen sisällä.

Tapaturmasta on jo yli kolme vuotta,

mutta Jylhä kärsii yhä puhehäiriöistä, pahoinvoinnista ja tajuttomuuskohtauksista.

Elämästä on tullut vaikeaa. Rasvainen ruoka saa elimistön myrkyt liikkeelle. Autojen pakokaasut tai ilma-ssa leijuvat kemikaalit pistävät pään ”pökölöiseksi”.

Jylhä viettää suuren osan ajastaan kotoaan evakossa täällä Kangasalan mökillä. Luonnon keskellä on helppompi hengittää.

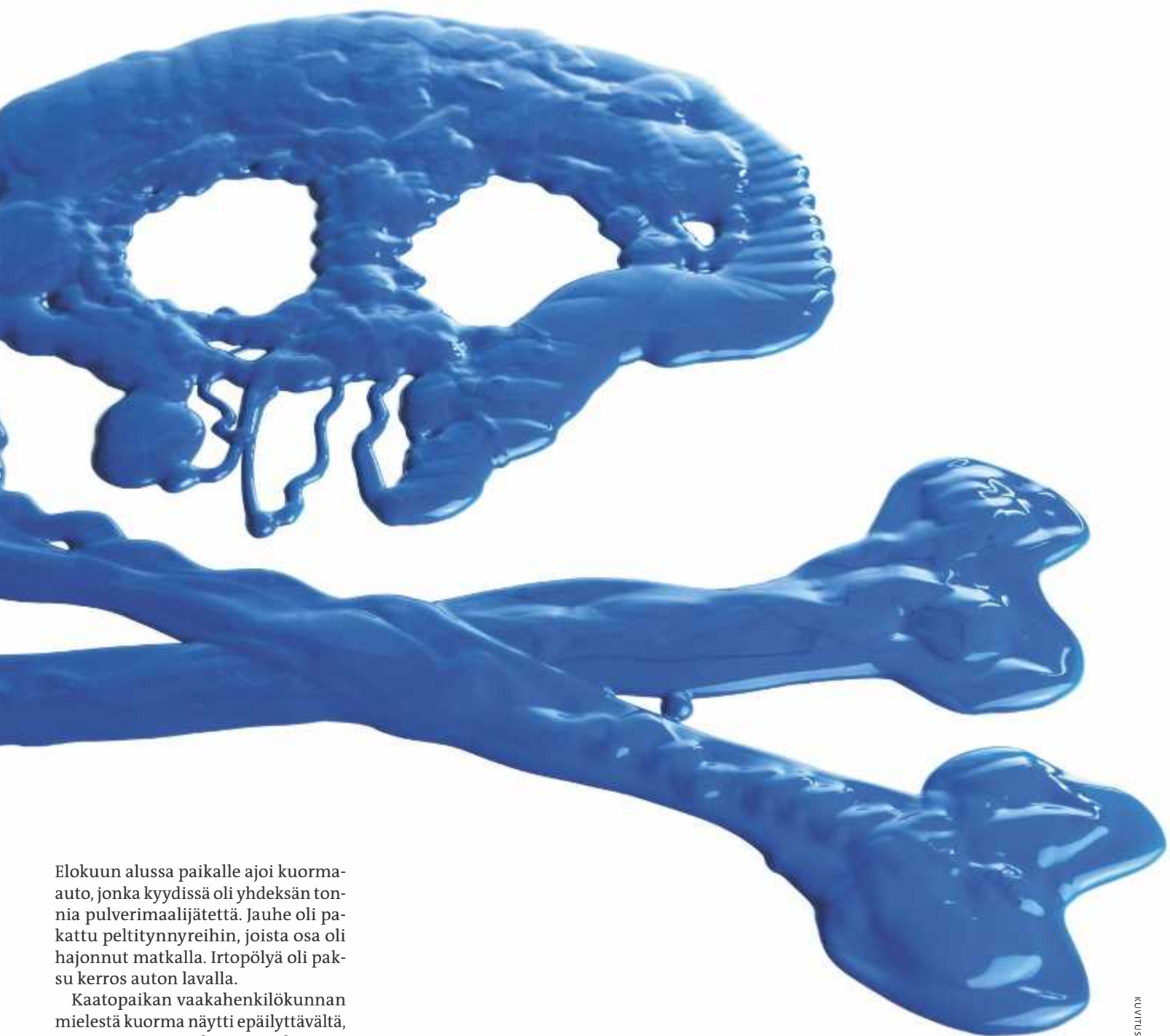
”Tällaiset su-su-suojavarusteet mulla olisi pitänyt olla silloin, kun käsittelin niitä jätteitä”, Jylhän ääni kuuluu maskin sisältä.

Hän nostaa laatikon kannen auki ja

kaivaa mustasta jätessäkin esiin vanhat työhaalarit. Tai sen, mitä niistä on jäljellä kolmen eri laboratoriotutkimuksen jälkeen. Jylhä roikottaa leikeltynyttä haalareiden riekaleita ilmassa. Tässä on ainoa todiste siitä, mitä kolme vuotta sitten tapahtui. Todiste, joka viittaa työpaikalla sattuneeseen elohopeamyrkytykseen.

Haalareista, kuten Jylhän elimistöistäkin, on mitattu hyvin korkeita elohopeapitoisuuksia.

Kesällä 2008 Jyrki Jylhä työskenteli jyräkuljettajana tampere-laisella Tarastenjärven kaatopaikalla.

Elokuun alussa paikalle ajoi kuorma-auto, jonka kyydissä oli yhdeksän tonnia pulverimaalijätettä. Jauhe oli pakattu peltitynnyreihin, joista osa oli hajonnut matkalla. Irtopölyä oli paksu kerros auton lavalla.

Kaatopaikan vaakahenkilökunnan mielestä kuorma näytti epäilyttävältä, joten siitä otettiin kuvia. Lisäksi auto tallentui videonauhalle.

Kuljettaja sai kuitenkin luvan ajaa peremmälle.

Kippi nousi ylös.

Samalla kun tynnyrit putoilivat penkkaan, niiden kannet poksahdivat auki. Ilmaan levisi sähkönsininen pölypilvi. ▶

Mitä kaatopaikalle tuotujen tynnyreiden sisällä oli? Se ei ehkä selviä koskaan.

Jylhä katseli outoa näkyä kauempaa. Hän kysyi, onko aine luvallista.

Kaatopaikan vaakahenkilökunta tarkisti asiakirjoista: Lähettävällä yrityksellä oli lupa tuoda kaatopaikalle jauhemaalijätettä. Kaikki vaikutti olevan kunnossa.

”Pistä piiloon vaan!” Jylhälle huudettiin.

Hän ehti työskennellä jauhemaalilin seassa puoli tuntia. Sitten silmissä alkoi pimentyä. Pian Jylhällä oli jo vaikeuksia pysyä penkillä, joten hän ohjasi sorkkajyrän kauemmas.

”Tulkaa hakemaan mut, tai saatte kantaa. En pysy enää pystyssä!” Jylhä huusi radiopuhelimeen.

Hän havaitsi hakemaan tulleen auton ja poistui koneen ohjaamosta saastuneen alueen poikki kuin pulon juoneena. Hän rojahti autoon istumaan. Lihakset vapisivat holtittomasti. Sitten katkesi filmi.

Neljä tuntia myöhemmin Jyrki Jylhä heräsi Tampereen yliopistolaisesta sairaalasta, minne hänet oli kuljetettu ambulanssilla. Hän sai kuulla joutuneensa myrkytysonnettomuuteen.

”Olin käynyt röntgenissä ja verikoikeissa. Itse en muista niistä mitään.”

Ambulanssin henkilökunta oli kysynyt jo onnettomuuspaikalla, mille aineille potilas on altistunut. Sitä tietoa ei ollut kuorma-auton kuljettajalla eikä kaatopaikan henkilökunnalla, vaikka laki niin edellyttää.

Jätteen lähettäjä, tamperelainen valomainoksia valmistava Tammerneon Oy, toimitti tiedot sairaalaan faksilla. Ensiapuohjeissa sanotaan, että iholle joutunut maalipöly on pestävä huolellisesti saippualla. Hoito-ohjeita ei noudatettu. Jylhä passitettiin pesemättä kotiin.

Hän lähti edelleen sekavana hakemaan autoaan Tarastenjärven kaatopaikalta. Samalla reissulla hän vei sairaalan muovipussiin pakatut työhaalarit takaisin pukukaappiinsa.

Kotona Lempäälässä avovaimo hoivasi miestänsä, joka ei saanut kunnolla henkeä. Pariskunta lähti kävelemään tutulle lenkipolulle. Aina kun tuli pienikin ylämäki, Jylhä pysähtyi oksentamaan.

Seuraavana aamuna hän heräsi vielä sekaisempänä ja meni työterveyshuoltoon. Häneltä otettiin virtsanäy-

te, joka säilöttiin lääkäriaseman pakastimeen.

Jylhä kävi myös puhallustesteissä. Joka kerta kun hän puhalsi, suuhun nousi metallinen maku.

Ennen onnettomuutta Jylhä oli pyöräillyt sadan kilometrin lenkkejä työpäivän jälkeen. Nyt erinomaiset puhallusarvot olivat romahtaneet huonoiksi.

Syksyn edetessä oireita alkoi tulla lisää. Sairausloma pitkittyi.

Jatkotutkimusten yhteydessä kävi kuitenkin ilmi, että Jylhän antama alkuperäinen virtsanäyte oli kadonnut työterveyshuollon pakastimesta. Näytettä ei koskaan analysoitu.

Työterveyslääkärin allekirjoittaman lausunnon mukaan maalijauheesta oli otettu näyte heti tapaturman jälkeen.

”Se on tarvittaessa täältä saatavissa käyttöön”, lääkärin paperissa sanotaan.

Sekin näyte katosi.

Ajan mittaan kävi ilmi, että myös kaatopaikalla jätekuormasta otettu kuvamateriaali oli kadonnut.

Seuuraavana talvena Jyrki Jylhä tuupertui järven jälle. Herätessään hän oli sekava, ja pääsi vain vaivoin lämpimään. Ambulanssi vei miehen taas sairaalaan. Sillä kertaa tiedottomuusjakso kesti 12 tuntia. Syytä oireiluun ei löydetty, ja potilas lähetettiin takaisin kotiin.

Huono olo jatkui, eivätkä lääkärit keksineet, mistä se johtuu.

Kevään aikana Jylhä alkoi itse tutkia lääketieteellistä kirjallisuutta. Hän sai selville, että oireet sopivat elohopeamyrkytykseen. Jylhälle tuli mieleen, että jätteen lähettänyt yritys on valomainoksia valmistava yhtiö, jonka loisteputkissa on elohopeaa.

Syksyllä 2009 Jylhä kutsuttiin Työterveyslaitoksen tutkimuksiin. Siellä oli tarkoitus selvittää, onko mies työkuuntoinen. Lääkärin loppulausunnossa todettiin, että tapaturmasta oli aiheutunut vain akuutteja oireita.

Jylhä nosti itse elohopeakysymyksen esiin. Verikokeen mukaan hänen elohopea-arvonsa olivat korkealla, mutta TTL:n lääkäri arveli, että elohopea on peräisin kalasta.

Jylhä todettiin fyysisesti terveeksi. Ainoa sairaus, mikä häntä vaivasi, oli luulosairaus.

”Vi-vi-viranomaisten mukaan olen kuvitellut koko jutun”, Jylhä sanoo.

Myöhemmin Tampereen kaupunki on perinyt Jyrki Jylhältä takaisin sairausloman ajalta maksettuja korvauksia. Tutkimuksista hänelle on jäänyt käteen hullun paperit. Ja työttömyyskorvaus, suunnilleen kolmasosa palkasta.

Syksyllä 2009 helsinkiläinen MDD Terveyspalvelut Oy otti Jylhän hiuksista elohopeanäytteen. Hiusunäytettä pidetään luotettavana,

Tapaturmapäivältä on säilynyt vain yksi kännykkäkameralla otettu valokuva. Muu todistusaineisto katosi.

koska se kertoo elohopeakertymän pitkällä aikavälillä. Työterveyslaitoksen ottama verikoe kertoo vain yhden hetken tilanteen.

Uusi mittaustulos oli kolminkertainen Työterveyslaitoksen mittauksiin verrattuna.

Jylhän hiuksista löytyi 20-kertainen määrä elohopeaa normaaliarvoihin verrattuna. Hiusnäytteiden perusteella oli mahdollista laskea, että Jyrki Jyl-

hä on saanut elimistönsä myrkytystason ylittävän määrän elohopeaa.

Mutta miten todistaisi, että elohopea on peräisin tapaturmasta?

Silloin Jylhä muisti haalarit. Ne olivat yhä kaatopaikan pukukaapissa sairaalan avaamattomassa muovipussissa.

Hän vei itse haalarit laboratorioon, missä niistä leikattiin näytepaloja. Haalareista mitatut korkeat eloho-

Jyrki Jylhä altistui kuuden eri jauhemaalien pölylle. Kukaan ei ole tutkinut, mitä cocktail sisälsi.

peapitoisuudet vahvistavat epäilyn, että altistus on tapahtunut työpaikalla yhden viikon kuluessa.

Onnettomuus tapahtui torstaina. Maanantaina Jylhän haalarit olivat vielä puhtaat.

Mitä Tarastenjärvelle tuotujen tynnyreiden sisällä oli?

Se ei ehkä selviä koskaan. Tapaturman jälkeen kaatopaikan työntekijät yrittivät itse ottaa jätteestä näytteen, mutta Tarastenjärven työjohto esti hankkeen. Vasta kun onnettomuudesta oli kulunut melkein vuosi, poliisi heräsi tutkimaan tapahtumia. Kahden viikon kaivamisen jälkeen osa tynnyreistä löytyi.

Nyt poliisi on käynnistänyt esitutkinnan ympäristörikoksesta.

Poliisin lausuntoa odotellessa on luotettava papereihin. Ja niitä Jyrki Jylhällä riittää. Hän on oppinut kantamaan punaista mappia mukanaan joka paikkaan. Kolmen vuoden aikana sairaudesta on tullut kokopäivätyö.

Jylhä istahtaa tuvan pöydän ääreen ja selaa papereita tottuneesti, kunnes löytää etsimänsä.

”Tässä on jäljennökset asiakirjoista, jotka ta-ta-Tammerneon faksasi sairaalaan onnettomuuspäivänä.”

Tietojen mukaan Jylhä altistui kuu-delle eri jauhemaalille.

Kokonaan toinen juttu on, mitä aineita ne sisälsivät. Jokaisessa maalissa käytetään eri ainesosia. Tammerneonin faksamista papereista on poistettu koodit, jotka kertovat, mistä maaleista on kyse.

Tuskin Jylhää auttaisi, vaikka se tieto hänelle annettaisiin. Ei kukaan – ei maalin valmistaja, lääkäri, Kemikaalivirasto tai edes aineen tutkinut kemisti suostu paljastamaan pulverimaalin kemiallista koostumusta. Maaliresepti on tarkoin varjeltu liikesalaisuus.

Suomessa potilasturvalaki määrää, että potilaan on saatava kaikki omaan terveyteensä liittyvä tieto. Jyrki Jylhän tapauksessa laki ei ole toteutunut. Hän ei vielääkään tiedä, mille aineille hän on altistunut.

Terveys- ja ympäristöviranomaiset puolustavat salailulinjaansa vetoamalla EU-direktiivin raja-arvoihin. Niissä on määritely, että jauhemaalissa saa olla 0,1 prosenttiyksikköä elohopeaa. Aine on turvallista, jos sitä käytetään tavanomaisessa tarkoituksessa.

Jylhän tapauksessa käyttö oli kuitenkin kaukana tavanomaisesta.

Jauhemaalilla oli jätekuormassa lä- ▶

hes yhdeksän tonnia. Periaatteessa se on voinut sisältää vaikka ämpärillisen elohopeaa.

Tammerneonin pääkonttorin au-
lassa on täytetty mustakarhu.
Hallituksen puheenjohtaja **Markku Koskenniemi** asettuu voitonmerkin viereen ja hymyilee kameralle. Innokas metsämies lämpenee silminnähten kuvaillessaan seikkailuaan Kalliovuorilla.

Ensimmäinen laaki osui karhua lantion yläpuolelle ja katkaisi selkärangan. Eläin jatkoi matkaansa etukäpäpälillä haroen, niin että rapa roiskui. Koskenniemi joutui ampumaan vielä viisi kertaa, ennen kuin kontio sai kuolettavan osuman.

Teollisuusneuvos Markku Koskenniemen perustama Tammerneon on valomainosten uranuurtaja Suomessa.

Koskenniemi on värikäs yrittäjäpersoonaa, joka kiipeili 70-luvulla talojen seinillä kiinnittämässä itse tekemiään neon-valoja. Vuosien myötä Tammerneonista on kasvanut iso peluri, joka toimittaa valomainoksia muun muassa norjalaiselle öljyjätti Statoilille.

Tampereella Koskenniemi on vaikutusvaltainen mies. Miljonääri, joka on aateloitu teollisuusneuvoksen arvonimellä. Vaikutusvallasta kertoo sekin, että Tammerneonin hallituksessa istuu entinen Keran toimitusjohtaja **Erkki Moisander**.

Viime vuosina Koskenniemi on jättänyt sivuun käytännön toimista. Toimitusjohtajan vastuu on nyt vävy-poika **Harri Salmisella**.

Tammerneon käyttää vuodessa noin 25 tonnia pulverimaalia.

Pulverimaalijätettä syntyy joka vuosi noin kymmenen tonnia. Se hävitetään Ekokemin ongelmajätelaitoksella Riihimäellä.

Tarastenjärvestä luovuttiin vuonna 2009, vuosi tapaturman jälkeen.

Nettisivuillaan Tammerneon kertoo ympäristöarvoistaan näin: *"Yrittäneuvos Markku Koskenniemi on aina arvostanut luontoa ja kantanut vastuuta ympäristöstä. Olemme vaalineet luontoa säästäviä, kestäviä periaatteita jo yli 40 vuoden ajan."*

Tammerneonin johtajat pahoittelevat Jyrki Jylhän kohtaloa.

”Pitää luottaa yrityksiin. Ei niitä ensimmäiseksi ruveta epäilemään.”

Valvontapäällikkö Tuija Sievi-Korte, Pirkanmaan ELY-keskus

Ympäristökeskuksen laboratoriolta vuonna 2006.

Sairaalaan faksattujen papereiden perusteella osa maaleista sisälsi aineita, joiden kaatopaikkakelpoisuutta ei ollut todettu. Jätekuormassa oli myös sellaisen valmistajan maalia, jota luvassa ei ole mainittu.

Harri Salmisen mukaan se ei ole oleellista.

”Sillä, kuka se pulverimaalin valmistaja on, ei ole minun käsitykseni mukaan merkitystä. Se on samaa tavaraa.”

Maalivalmistajien mukaan Salmisen väite ei pidä paikkansa. Maalin koostumus vaihtelee värin ja muiden ominaisuuksien mukaan.

Joka tapauksessa Salminen kiistää, että jätekuorman joukossa olisi ollut elohopeaa.

Jyrki Jylhän työhaalareista on mitattu hyvin korkeita elohopeapitoisuuksia.

”Se on tragedia ja äärimmäisen vakava asia. Käydään faktat läpi meidän omaltakin puolelta”, Harri Salminen lupaa.

Hän korostaa kuitenkin, ettei Tammerneon ole syllistynyt laittomaan toimintaan.

”Tammerneonin vastuu tässä asiassa on, että tavara haettiin meidän pyynnöstä ja vietiin kaatopaikalle. Meillä oli sen jätteen hautaamiseen lupa.”

Kun Tammerneonin kaltainen yritys vie jätteitä kaatopaikalle, se tarvitsee toiminnalleen luvan. Käytännössä jätteet analysoidaan laboratoriossa, minkä jälkeen kemisti antaa asiantuntijalausuntonsa. Tammerneon sai sellaisen lausunnon Pirkanmaan

”Neonputkien valmistus lopetettiin meillä vuonna 2001. Loisteputkissa on elohopeaa, mutta se kerätään tarkasti omaan paikkaansa ja lähetetään Riihimäelle.”

”Meiltä elohopea ei voi olla peräisin!” Koskenniemi huudahtaa.

”Tuntuu aivan mahdottomalta tällaiset epäilyt, että me olisimme saattaneet kaatopaikan. Ei missään tapauksessa voi heittää tällaisia väitteitä ilman näyttöä. Me haluamme tietää, kuka on muninut ja miten!”

Markku Koskenniemi vakuuttaa, että tämä on ensimmäinen kerta kun hän on kuullut koko asiasta. Poliisi ei ole ollut yhteydessä Tammerneoniin ympäristörikosasiassa.

Suomessa kaatopaikkojen ja jätekuljetusten toimintaa valvovat ELY-keskukset.

Pirkanmaan ELY-keskus sai tiedon tapaturmasta heti.

”Oli ollut pölyämistä, ja se oli hoidettu palokunnan toimesta. Todettiin, että kaatopaikka on toiminut luvan mukaisesti”, valvontapäällikkö Tuija Sievi-Korte sanoo.

Hän myöntää suoraan, ettei tiedä, mitä Tarastenjärvellä tapahtui.

”Vain Tammerneon tietää, mitä sinne vietiin. Sitä en osaa sanoa, oliko se sitä, mitä he ovat ilmoittaneet.”

Oikeastaan Sievi-Korte ei tiedä ihan tarkasti sitäkään, mitä jätettä Tammerneonilla oli lupa viedä kaatopaikalle. Eikä valvontapäällikkö ole kuullut papereista, jotka Tammerneon faksasi sairaalaan onnettomuuspäivänä.

”Me olemme saaneet kaatopaikan pitäjältä selvityksen. He sanoivat, ettei heidän tietääkseen lastissa ollut mitään luvatonta.”

Te ette siis selvittäneet asiaa sen enempää?

”Niin. Se oli siinä sitten. Pitää luottaa yrityksiin. Ei niitä ensimmäiseksi ruveta epäilemään.”

Ei edes tapaturmatilanteessa, kun kaatopaikkatyöntekijä on sairastunut?

”Me ei voida sitä jälkikäteen tutkia.”

ELY-keskus ei ottanut onnettomuuspaikalta jätenäytettä. Sievi-Kortteen mukaan valvovalla viranomaisella ei ole sellaiseen resursseja.

”Kaikki perustuu ilmoituksiin ja papereihin.”

”Se rupeaa pi-pi-pikkusen askarruttamaan, että kuinka kauan saa vielä olla täällä.”

Jo papereiden perusteella ELY-keskus olisi voinut huomata, että kaikki ei mennyt sovittulla tavalla. Ohjeiden mukaan jauhemaalijäte on kuljetettava suljetuissa astioissa. Pölyämistä on vältettävä, sillä pöly on vaarallista hengitettynä.

Vaikka näin ei toimittu, kaatopaikka toimi valvovan viranomaisen mukaan oikein.

Entä mikä on ELY-keskuksen rooli nyt, kun poliisi on käynnistänyt esitutkinnan ympäristörikoksesta?

”En tiedä. Poliisi ei ole kuullut meitä”, Tuija Sievi-Korte sanoo.

Seura-lehden saamien tietojen mukaan poliisi on kuitenkin ollut suoraan yhteydessä Sievi-Kortteeseen Tarastenjärven ympäristörikosasiassa.

Yksi tapaturmaan liittyvä oikeuden päätös on jo valmistunut. Vuosi sitten Pirkanmaan käräjäoikeus tuomitsi Tarastenjärven kaatopaikan työnjohtajan sakkoihin työsuojelurikkeestä. Asia on nyt hovioikeuden käsittelyssä.

Tämä ei ole mikään pikkujuttu!” **Osmo Hänninen** kiihtyy.

Lääketieteen ja kirurgian tohtori, Itä-Suomen yliopiston fysiologian emeritusprofessori on perehtynyt Jyrki Jylhän tapaukseen huolellisesti potilaan omasta pyynnöstä. Hänninen on kirjoittanut aiheesta seikkaperäisen raportin. Hän pitää tapausta törkeänä.

”Miesparka on menettänyt terveytensä. Viranomaisen olisi pitänyt puuttua tähän. Jos tässä asiassa ongelmia on salattu, se vaatii kelkankääntöä Suomessa.”

Hänninen kritisoi voimakkaasti valvovaa viranomaista, joka luottaa pelkkiin papereihin.

”Jos koko ketju pidetään salassa, ELY-keskus ei osaa tehdä mitään.”

Huomautettavaa löytyy myös lääkäreiden toiminnasta.

”Jylhän tarina kertoo Tampereen yliopistollisen sairaalan valtavasta hoitovirheestä. Kaikissa ohjeissa sanottiin, että potilas on pestävä.”

Kaikkein valitettavinta on kuitenkin se, että taudinmäärityksen tekeminen on viivästynyt vuositolkulla. Hännisen mukaan Jylhän oireet täyttävät kaikki kroonisen elohopeamyrkytyksen tuntomerkit.

”Myrkytys on yksiselitteisesti peräisin kaatopaikalle tuodusta jätteestä ja sen massiivisesta tunkeutumisesta

Markku Koskenniemen mukaan kaatopaikalle päätyneet elohopea ei ole peräisin Tammereneonilta.

tasauskoneen hyttiin”, Hänninen kirjoittaa raportissaan.

Hänen laskujensa mukaan elohopealla kesti puoli vuotta, ennen kuin se löysi tiensä Jyrki Jylhän aivoihin. Se selittäisi, miksi hän tuupertui järven jälle.

Osmo Hänninen naurahtaa Työterveyslaitoksen arviolle, jonka mukaan Jyrki Jylhän elimistössä oleva elohopea on peräisin kalasta.

”Lauseen kirjoittaja ei ole tullut ajatelleeksi, ettei ihminen voi ikinä syödä tällaista määrää kalaa.”

Sellaisen lausunnon varaan Jyrki Jylhän hoito ja eläkepäätös on kuitenkin rakennettu.

Nyt taistelu on jatkunut yli kolme vuotta.

”Viranomaiset ovat syyllistyneet virkavelvollisuuden laiminlyöntiin. Siksi koko asia on haluttu vaieta, ja kaikki on kaadettu minun syliini”, sairastunut mies itse uskoo.

Huolimattomuutta ja inhimillisii erehdyksiä tarinassa ainakin on, enemmän kuin yhden ihmisen osaksi kuuluisi.

Tai kahden.

Myös Jyrki Jylhän avovaimo **Eija Leppästä** on mitattu korkeita elohopeapitoisuuksia. Koska Jylhää ei pesty sairaalassa, myrkytys päätyi ilmeisesti Jylhän mukana kaatopaikalta kotiin. Käsi, joka silitti sairaan

miehen hiuksia, haroikin myrkyä.

Eija Leppäsen elimistössä elohopean aiheuttamat vaivat alkoivat tuntua vuonna 2009. Oireista huolimatta hän on pystynyt jatkamaan työssäkäymistä.

”Onhan tämä ollut rankkaa seurata terveydentilan muutoksia ja sitä paperisotaa, mitä Jyrki joutuu käymään. Ja kun aina tulee niitä takapakkeja”, Eija Leppänen sanoo.

Onnettomuuden jälkeen pariskunnan elämä on mennyt uusiksi. Ruokavalion kanssa on oltava tarkkana. Pienikin altistus kemikaaleille aiheuttaa oireita. Yhteinen tanssiharrastus on ollut pakko lopettaa, koska Jylhän pää ei enää kestä pyörimistä.

Hän saa vieläkin tajuttomuuskohauksia.

Vastoinkäymisestä huolimatta pariskunta on yrittänyt jatkaa elämäänsä. Välillä ajatukset on saatava pois ikävistä asioista.

”Pääsen lomalle, kun kävelen luonnossa tai menen tapaamaan lapsenlapsia”, Jyrki Jylhä sanoo.

”Mutta se rupeaa pi-pi-pikkusen askarruttamaan, että kuinka kauan saa vielä olla täällä.”

Terveyden lisäksi Jyrki Jylhä on menettänyt uskonsa viranomaisiin.

”Minusta ihmisten täytyisi tietää, kuinka heikoille he jäävät altistuksesaan työperäisesti. Me olemme lain-suojattomia.” ■